

Załącznik do Uchwały Nr VII/33/2024
Rady Gminy Zbójno
z dnia 24 października 2024 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Zbójno
na lata 2025-2030**

Zbójno 2024

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Podstawy prawne	3
III.	Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	3
IV.	Diagnoza przemocy domowej na terenie gminy Zbójno	5
V.	Cele programu	13
VI.	Plan działań realizacji celów szczegółowych programu	14
VII.	Źródła finansowania	17
VIII.	Sprawozdawczość	17
IX.	Monitorowanie	17

I. Wstęp

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Zgodnie z art. 6 ust. 2, pkt.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zbójno ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2025-2030. Wyznacza zespół planowanych działań mających na celu m.in. wspieranie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na osobach doznających przemocy domowej, ale również na działaniach wobec osób stosujących przemoc.

II. Podstawy prawne

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn.zm.);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn.zm.)
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.);
- 5) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232).

III. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Przemoc domowa w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej rozumiana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną i wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

Przemoc jest przestępstwem. Art. 207§ 1 Kodeksu karnego informuje, że znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy - podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

W literaturze znaleźć możemy wiele opisów rodzajów przemocy, jeden z nich wymienia poniższe rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** - to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu i cierpienia fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia,
- **przemoc psychiczna** - to zachowanie, które ma na celu umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne,
- **przemoc seksualna** - to różne zachowania naruszające intymność pożycia, w tym wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych,
- **przemoc ekonomiczna** - to zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów wbrew woli współmałżonka,
- **zaniedbanie** - to ciągłe niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci.

Osoby dotknięte przemocą często doświadczają kilku jej form jednocześnie. Przemoc ma poważne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie, innych ludzi oraz „sprawcę”.

Skutki przemocy to nie tylko szkody fizyczne, ale także trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- objawy fizyczne: to m. in. urazy, sińce, złamania, stłuczenia, obrzęki, otarcia, rany, zadrapania, oparzenia,
- objawy emocjonalne: to m.in. smutek, przygnębienie, wycofanie, wzrost lęku, niepokój, izolacja, zmienność nastroju, niska samoocena czy depresja,
- objawy społeczne: to m.in. nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, spadek poczucia kompetencji lub wyuczona bezradność,
- objawy seksualnego wykorzystania dziecka: to m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne.

Przemoc burzy porządek moralny. Z powodu przykrych doświadczeń cierpią zarówno osoby, które tej przemocy doznają, jak i świadkowie obserwujący akty przemocy, najczęściej dzieci, które w świetle ustawy stają się jednocześnie osobami doznającymi przemocy domowej.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Zbójno

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Zbójno realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie. W jego strukturze organizacyjnej działa Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, w skład, którego wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów:

- 1) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbójnie,
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbójnie,
- 3) Zespołu Szkół w Zbójnie,
- 4) Komendy Powiatowej Policji w Golubiu – Dobrzyniu,
- 5) Prokuratury Rejonowej w Golubiu – Dobrzyniu,
- 6) Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Nasz Medyk” w Zbójnie,
- 7) Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Golubiu – Dobrzyniu.

Każdy z przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego podejmuje działania w ramach swoich kompetencji i możliwości.

Z przeprowadzonych w Polsce badań w 2019 r. przez CBOS: „Przemoc i konflikty w domu” wynika, że:

- a) 22% społeczeństwa zna osobę, która doznaje przemocy,
- b) 10% badanych twierdzi, iż przynajmniej raz zostało uderzonych przez współmałżonka / partnera podczas kłótni,
- c) 18% badanych, którzy są, bądź byli w stałym związku przyznaje, że uderzyło męża / żonę podczas kłótni.

Ponadto badania te ukazują, iż:

- a) 13% badanych pozostających w stałym związku doświadcza agresji werbalnej, wyzwisk, krzyków,
- b) 9% osób jest narażonych na kpiny, poniżanie,
- c) 8% osób żyjących w stałych związkach ma ograniczany kontakt z innymi ludźmi przez partnera,
- d) 6% osób doświadcza ze strony partnera gróźb, szantażu,
- e) 6% badanych twierdzi, że czasem są popychane, szarpane.¹

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu.

Dane diagnostyczne problemu przemocy w Gminie Zbójno stanowią dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbójnie oraz Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Zbójno z 2019 roku przeprowadzona przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Krakowie.

Poniższa tabela zawiera zgłoszone akty przemocy na podstawie których wszczęta została procedura Niebieskie Karty.

¹Centrum Badania Opinii Publicznej.: Przemoc i konflikty w domu, Warszawa 2019, s. 4-9

Tabela nr 1. Procedura „Niebieskie Karty” – dane statystyczne

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową				
	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	19	21	29	18
Liczba osób doznających przemocy domowej ogółem, w tym:	24	29	52	33
○ Kobiety				
○ w tym:	10	17	22	16
○ niepełnosprawne	1	0	0	1
○ starsze	3	5	7	5
○ Mężczyźni				
○ w tym:	1	4	2	4
○ niepełnosprawne	0	3	2	1
○ starsze	0	1	0	1
○ Dzieci				
○ w tym:	10	8	28	13
○ niepełnosprawne	0	0	0	0
Liczba osób stosujących przemoc domową ogółem, w tym:	12	19	32	19
○ Kobiety	1	0	5	4
○ Mężczyźni	11	8	27	15

Źródło: GOPS w Zbójnie - Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2020, I-XII 2021, I-XII 2022, I-XII 2023

Z powyższych danych wynika, że najczęściej ofiarami przemocy są kobiety i dzieci, natomiast sprawcami mężczyźni. W Gminie Zbójno widoczny jest wzrost zjawiska przemocy w porównaniu lat 2020 - 2022, natomiast spadek zjawiska w porównaniu lat 2022 i 2023. Również można zauważyć nasilający się wzrost przemocy wobec dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych. Z powyższych danych wynika, że 66 % osób doświadczających przemocy to osoby zależne (dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne). Może to wskazywać na rozwój i skuteczność szeroko zakrojonych działań profilaktycznych, dzięki czemu istnieje możliwość rozpowszechniania wiedzy w środowisku lokalnym na temat zjawiska przemocy oraz działań realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenia świadomości społecznej. Powyższe wnioski mogą wskazywać na szybsze lub częstsze informowanie służb o przypadkach przemocy.

Tabela nr 2. Liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta - A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę w latach 2020-2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Jednostka organizacyjna pomocy społecznej	2	11	10	6
Policja	9	9	7	8
Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	1	1	2	0
Oświata	0	0	1	1
Ochrona zdrowia	0	0	0	0
Razem	12	21	20	15

Źródło: GOPS w Zbójnie – dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Zbójnie za okres I-XII 2021, I-XII 2022, I-XII 2023

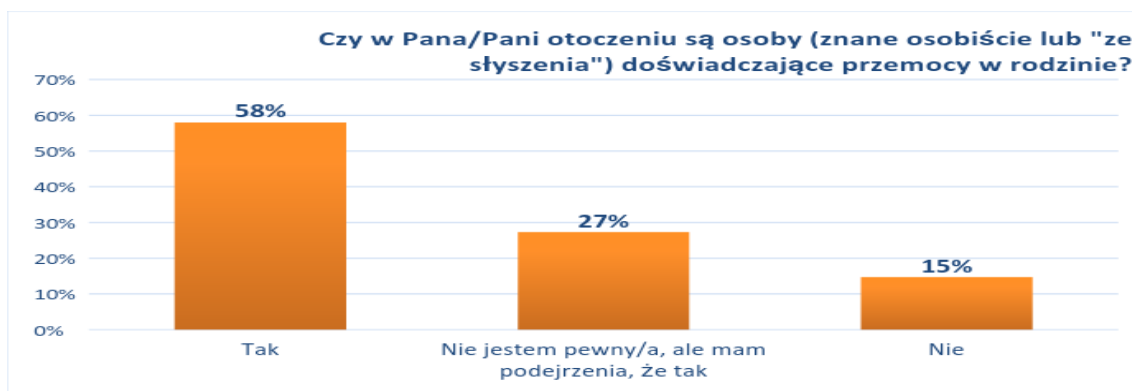
Instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę "Niebieskie Karty", był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na drugim miejscu pod względem liczby uruchomionych procedur znaleźli się przedstawiciele komendy powiatowej policji. Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez przedstawicieli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i szkoły. Natomiast instytucje ochrony zdrowia w danym okresie nie uruchomiły żadnej procedury.

Z analizy danych z monitoringu dotychczasowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynika, że coraz więcej osób korzysta z pomocy specjalistów w ramach Punktu konsultacyjnego dla rodzin m.in. w związku z problemem przemocy. Wskazywać by to mogło na coraz większą odstępność świadczeń oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie dbania o swój dobrostan psychiczny.

Analiza działań realizowanych w ramach dotychczasowego Programu wskazuje, że procedury są dłużej kontynuowane z uwagi na specyfikę przemocy oraz działania wymagają coraz częstszych spotkań grup diagnostyczno-pomocowych w ramach diagnozy i analizy przypadków.

Zgodnie z Diagnozą problemów społecznych w Gminie Zbójno przeprowadzoną w 2019 roku alarmujące są wyniki gdzie - 58% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 27% podejrzewa że tak się dzieje.

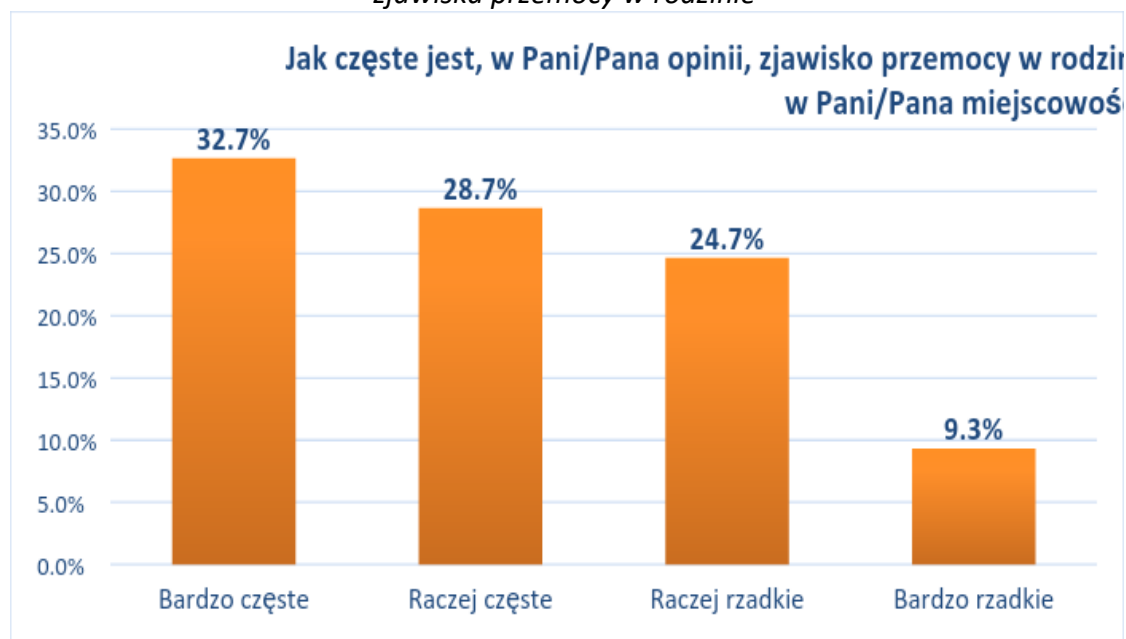
Wykres nr 1. Badanie opinii mieszkańców Gminy Zbójno na temat postrzegania zjawiska przemocy domowej

Źródło: Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Zbójno, 2019 rok

W sytuacji zachowań przemocowych 29% respondentów deklaruje, że stanęłoby w obronie ofiary, a 13% wezwałoby policję. Niepokoić może fakt, że łącznie ponad połowa mieszkańców (58%) zachowałaby się biernie, nie reagując w żaden sposób na sytuację przemocy. W opinii publicznej zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej gminie, jest bardzo częste – 33% oraz raczej częste – 29%.

Wykres nr 2. Badanie opinii mieszkańców Gminy Zbójno na częstotliwości występowania zjawiska przemocy w rodzinie

Źródło: Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Zbójno, 2019 rok

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Zbójno koncentrowała się na potrzebach i problemach mieszkańców. Wobec czego, w kwestionariuszu badani mieli możliwość udzielenia informacji zwrotnej na temat doświadczanej przemocy w rodzinie. **Wśród badanej grupy 150 osób 35% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny.** Oznacza to, że co trzeci mieszkaniec padł ofiarą agresji swoich najbliższych. Wyniki takie świadczą o niepokojąco niskim poziomie umiejętności radzenia sobie z emocjami wśród mieszkańców gminy Zbójno.

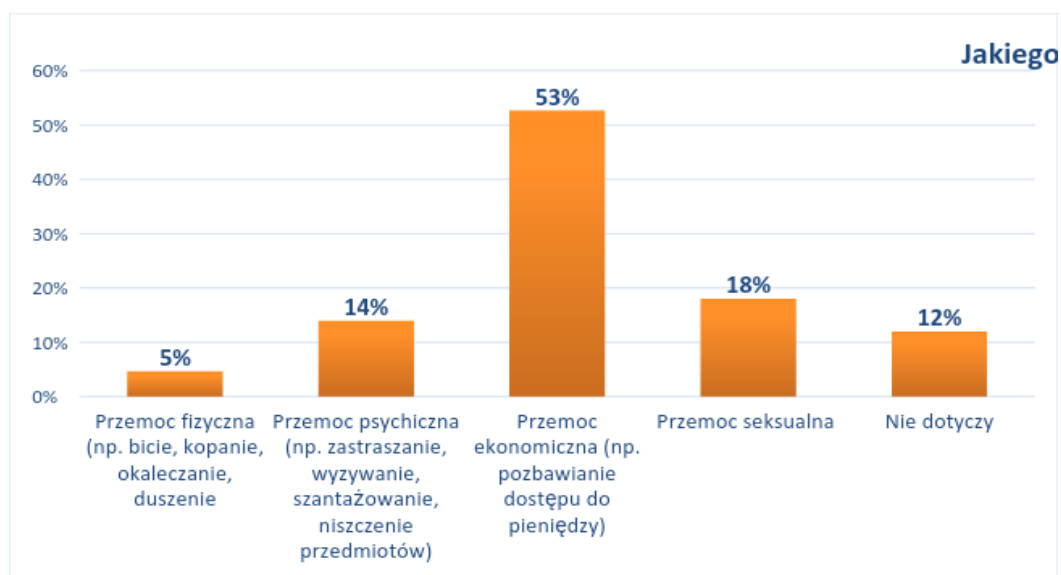
Wykres nr 3 . Badanie opinii mieszkańców Gminy Zbójno na temat doświadczania przemocy we własnej rodzinie

Źródło: Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Zbójno, 2019 rok

Odpowiedzi badanych mieszkańców pozwalają sądzić, że przemoc domowa w bezpośrednim otoczeniu mieszkańców występuje bardzo często (32,7%) i często (28,7%). W dalszej kolejności badani zostali zapytani o **rodzaj doświadczanej przez powyższe osoby przemocy**. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się przemoc **ekonomiczna – 53% oraz seksualna – 18%**.

Wykres nr 4 . Badanie opinii mieszkańców Gminy Zbójno na temat rodzajów doświadczanej przemocy w otoczeniu

Źródło: Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Zbójno, 2019 rok

Badaniu poddano także przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

łącznie 92% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol, co również wskazuje analiza prowadzonych procedur „Niebieskich kart” w latach 2020-2024. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy domowej.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Jednak mieszkańcy gminy są skłonni myśleć schematycznie o przemocy domowej i **łącznie 86%¹ zakłada, że przemoc domowa jest domeną osób z marginesu społecznego. Co trzeci mieszkaniec nie zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.**

Mimo iż większość mieszkańców udzieliła poprawnych odpowiedzi na kolejne pytania dotyczące postaw wobec przemocy, nie należy ulegać złudzeniu, że świadomość w tym obszarze jest na wysokim poziomie. W dalszym ciągu stosunkowo niepokojący odsetek odpowiedzi „zdecydowanie prawdziwe” lub „prawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są destruktywne:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (45%);
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” (36%);
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy” (25%);
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (24%).

Należy jednak zwrócić uwagę na odpowiedzi „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie”- zdanie to jest prawdziwe łącznie dla 26% badanych.

Tabela nr 3. Badanie opinii mieszkańców nt. przekonań o przemocy w rodzinie

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	47%	45%	5%	3%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	34%	52%	9%	5%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	16%	51%	28%	5%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	14%	31,3%	47,3%	7,3%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	12%	24%	55%	9%

¹ Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	9%	16%	59%	16%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	9%	17%	52%	22%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	10,7%	13,3%	50,7%	25,3%

Źródło: Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Zbójno, 2019 rok

Zdaniem mieszkańców gminy Zbójno **przyczyn agresji wobec członków rodziny** należy poszukiwać głównie w: odmiennym zdaniu członków rodziny (25%); złej sytuacji materialnej (23%); braku pracy wśród członków rodziny (20%) oraz braku posłuszeństwa dzieci (13%). Stosunkowo niewielki wpływ przypisywany jest nieumiejętności radzenia sobie z problemami (9%); stresowi (15%) i chorobie psychicznej (3%).

Mieszkańcy odnieśli się również do następującej kwestii reagowania przez odpowiednie służby na zgłoszone przypadki przemocy domowej. Wyniki przedstawia Tabela nr 7.

Tabela nr 4. Badanie opinii mieszkańców na temat reakcji i skuteczności służb.

Jak często Pana/Pani zdaniem w przypadku przemocy w rodzinie zdarza się:

TWIERDZENIA	Bardzo często	Czasami	Raczej rzadko	Nigdy
Niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia.	49%	39%	6%	6%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą.	47%	38%	9%	6%
Umarzanie sprawy przez prokuraturę.	43%	37%	13%	6%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych.	44%	34%	17%	5%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków.	39%	35%	17%	9%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe.	39,3%	35,3%	17,3%	8%

Źródło: Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Zbójno, 2019 rok

Powyższe odpowiedzi świadczą o **bardzo niskim zaufaniu mieszkańców gminy Zbójno w skuteczność służb** mogących interweniować w sytuacji przemocowej.

Respondenci **wypowiedzieli się w ankiecie na temat możliwych rozwiązań ograniczających przemoc domową**. Z największą przychylnością spotkały się propozycje:

- poprawa materialna rodzin (41%);
- edukacja społeczeństwa (37%).

Mieszkańcy nie oczekują jednocześnie zwiększania kar dla sprawców przemocy domowej.

Na przestrzeni lat 2021 – 2023 na terenie Gminy Zbójno odnotowano 3 przypadki zapewnienia dziecku ochrony (odebrania dzieci z rodziny). Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej pracownik socjalny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową ma możliwość

zapewnienia dziecku ochrony. Decyzję tę podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem policji oraz przedstawicielem ochrony zdrowia. W sytuacji konieczności zapewnienia dziecku ochrony pracownicy socjalni w pierwszej kolejności starają się je umieścić u osób najbliższych, co jest najbardziej naturalnym rozwiązaniem sytuacji kryzysowej. Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu golubsko – dobrzyńskiego mają wspólnie wypracowane zasady postępowania, co w przypadku sytuacji kryzysowej pozwoli na szybkie udzielenie pomocy.

Analiza SWOT systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Zbójno

Analiza SWOT jest metodą identyfikacji słabych i mocnych stron oraz badaniem szans i zagrożeń, jakie stoją przed systemem przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Zbójno.

Jest oparta na klasyfikacji dzielącej wszystkie czynniki mające wpływ na obecną i przyszłą pozycję systemu, na kategorie:

- wewnętrzne i zewnętrzne w stosunku do systemu,
- wywierające pozytywny lub negatywny wpływ na system.

Czynniki wewnętrzne pozytywne (**mocne strony**) to atuty systemu, który w pozytywny sposób wyróżniają go.

Czynniki wewnętrzne negatywne (**słabe strony**) to konsekwencje ograniczeń zasobów i niewystarczających kwalifikacji.

Czynniki zewnętrzne pozytywne (**szanse**) to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Czynniki zewnętrzne negatywne (**zagrożenia**) to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój systemu, nie pozwala w pełni wykorzystać mocnych stron i szans.

Analiza SWOT systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Zbójno

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Kadra instytucji działających na rzecz rodziny, • Współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego z GKRPA w zakresie leczenia uzależnień, • Realizacja działań profilaktycznych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (GPPRPA oraz PN), • Punkt Konsultacyjny dla Rodzin, • Mieszkania socjalne oraz jedno spełniające funkcję mieszkania interwencji kryzysowej, • Klub młodzieżowy.	• Brak punktu interwencji kryzysowej, • Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, sądy, policja, pomoc społeczna, oświata, służba zdrowia, GKRPA), • Brak drożnego przepływu informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji i organizacji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową, • Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy w rodzinie.
SZANSE	ZAGROŻENIA

• Akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy domowej, • Zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową, • Procedura „Niebieskiej Karty”, • Możliwość pozyskiwania resortowych środków finansowych, • Akcje edukacyjno – informacyjne, kampanie medialne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej, • Oferta szkoleniowa dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie wspierających rodziny w kryzysie.	• Niska świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy domowej, • Negatywne wzorce zachowań społecznych, • Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, • Niewydolność opiekuńczo –wychowawcza rodziców, • Problemy alkoholowe członków rodzin, • Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, • Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy, • Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, • Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywanie zawieszania kar, • Słabe współdziałanie sprawców przemocy w pracach grup diagnostyczno-pomocowych oraz w programach korekcyjno-edukacyjnych, • Wykorzystywane procedury NK w konfliktach rodzinnych (sprawy rozwodowe), • Brak współpracy organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
--	--

V. Cele programu

Celem głównym programu jest **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Zbójno w latach 2025-2030.**

Założone cele będą osiągnane przez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej;
- 2) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług;
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domowa;

- 4) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

VI. Plan działań realizacji celów szczegółowych programu.

<i>Cel szczegółowy I</i> <i>Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej</i>			
Działania	Realizator	Okres realizacji	Wskaźniki
Prowadzenie i inicjowanie działań w obszarze profilaktyki przemocy domowej	Komenda Powiatowa Policji (KPP), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), Oświata, Ochrona zdrowia, Organizacje pozarządowe	2025 - 2030	-Liczba zrealizowanych programów -Liczba uczestników
Włączanie się w krajowe kampanie społeczne	KPP, GOPS, GKRPA, Oświata, Ochrona zdrowia, Organizacje pozarządowe	2025 - 2030	-Liczba zrealizowanych programów -Liczba rozdyskrebowanych ulotek/broszur/plakatów w itp.
Publikowanie informacji o zjawisku przemocy w rodzinie na stronie internetowej GOPS	GOPS	2025 - 2030	-Liczba artykułów

<i>Cel szczegółowy II</i> <i>Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług</i>			
Działania	Realizator	Okres realizacji	Wskaźniki
Organizowanie/uczestniczenie w szkoleniach/konferencjach/warsztatach dla przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu	Zespół Interdyscyplinarny	2025 - 2030	-Liczba szkoleń/konferencji/warsztatów -Liczba uczestników

przeciwdziałania przemocy domowej			
--------------------------------------	--	--	--

<i>Cel szczegółowy III</i> <i>Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową</i>			
Działania	Realizator	Okres realizacji	Wskaźniki
Izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy	KPP/Prokuratura /Sąd	2025 - 2030	- Liczba zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy, - Liczba nakazów opuszczenia lokalu, - Liczba zatrzymań podczas wszczynania procedury
Przeprowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkohol, stosującymi przemoc domową przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	GKRPA	2025 - 2030	- Liczba osób nadużywających alkohol, z którymi przeprowadzono rozmowę na posiedzeniu GKRPA
Skierowanie osób stosujących przemoc do uczestniczenia w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym	Grupy diagnostyczno-pomocowe/ Zespół interdyscyplinarny	2025 - 2030	- Liczba osób, którym wydano skierowanie
Kierowanie wniosków do sądu o podjęcie leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu przez osoby stosujące przemoc	GKRPA	2025 - 2030	- Liczba złożonych wniosków
Informowanie oraz upowszechnianie informacji dotyczących konsekwencji stosowania przemocy domowej podczas prac grupy diagnostyczno-pomocowej, a także za pomocą materiałów informacyjnych, broszur	Grupy diagnostyczno-pomocowe	2025 - 2030	- Ilość wydanych broszur oraz przeprowadzonych rozmów

Cel szczegółowy IV Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową			
Działania	Realizator	Okres realizacji	Wskaźniki
Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”	KPP, GOPS, GKRPA, Oświata, Ochrona zdrowia,	2025 - 2030	- Ilość podjętych działań interwencyjnych (formularze „NK-A”)
Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie poprzez procedurę „Niebieskie Karty”	Zespół Interdyscyplinarny/ Grupy Diagnostyczno-Pomocowe	2025 - 2030	- Liczba rodzin, w których prowadzono „NK”, - Liczba zakończonych procedur „NK”
Udostępnianie informacji o ofercie pomocowej instytucji i organizacji realizujących zadania programu	Zespół Interdyscyplinarny/ GOPS	2025 - 2030	- Baza adresów i telefonów oraz oferty instytucji i organizacji pomagających, - Liczba udostępnionych informacji w formie ulotek, broszur itp.
Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą	Grupy diagnostyczno-pomocowe	2025 - 2030	- Liczba wizyt
Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach	Grupy diagnostyczno-pomocowe	2025 - 2030	- Liczba opracowanych i zrealizowanych planów pomocy
Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc	GOPS	2025 - 2030	- Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną w związku z wystąpieniem przemocy domowej
Porozumienie z „Niebieską linią”	Urząd Gminy Zbójno	2025 - 2030	- Liczba osób, którym udzielono bezpłatnych porad
Utrzymanie placówki wsparcia dziennego (Klubu młodzieżowego)	GOPS	2025 - 2030	- Ilość spotkań, - Liczba uczestników
Utrzymanie punktu konsultacyjnego dla rodzin i prawnego	GOPS, Urząd Gminy Zbójno	2025 - 2030	- Liczba udzielonych porad, - Liczba zatrudnionych specjalistów.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie. Za realizację zadań odpowiedzialne są instytucje wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Zbójno, powołanego zarządzeniem Wójta Gminy Zbójno.

VII. Źródła finansowania

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Odrębne źródło finansowania mogą stanowić dotacje oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

VIII. Sprawozdawczość

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbójnie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu za rok ubiegły.

IX. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego bieżącą realizację.